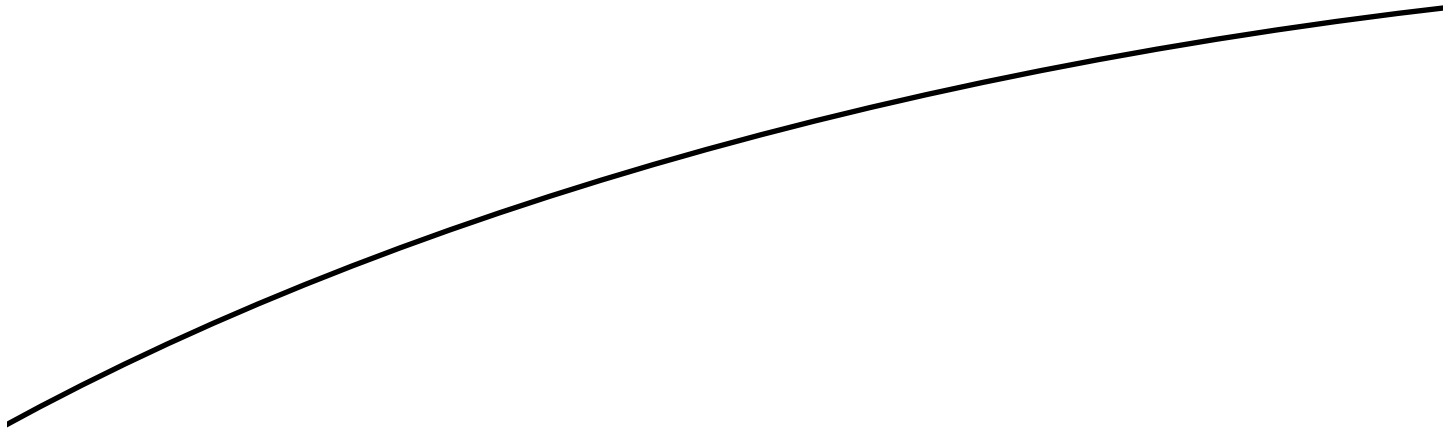

EU:s strukturfonder

Reform av strukturfonderna 2000-2006

Jämförande analys
(Juni 1999)

Innehållsförteckning

Inledning	3
De prioriterade målen och strukturfonderna	5
Mål 1: utveckling av områden med eftersläpande utveckling	7
Mål 2: ekonomisk och social omställning i områden med strukturella svårigheter	9
Mål 3: utveckling av mänskliga resurser	11
Finansiella resurser	13
Programplanering	15
Förvaltning och övervakning av programmen	17
Gemenskapsinitiativ och nyskapande åtgärder	19
Additionalitet	21
Stödsatser för medfinansiering	23
Stödberättigande åtgärder	25
Finansiell förvaltning	27
Finansiell kontroll	29
Utvärdering	31

I n l e d n i n g

Vid Europeiska rådets möte i Berlin den 24 och 25 mars 1999 nåddes en politisk överenskommelse om Agenda 2000 med budgetplanen för perioden år 2000–2006, förslaget till regelverk för strukturstöden, den gemensamma jordbrukspolitiken och stödformerna inför anslutningen av kandidatländerna.

Agenda 2000 omfattar ett antal sammanhängande reformer som skall sättas i kraft för att Europeiska unionen skall kunna möta de utmaningar de kommande åren kommer att innebära, bland annat följande:

- Den framtida utvidgningen av unionen med länder som tillsammans har 105 miljoner invånare vars medelinkomst är knappt en tredjedel av medelinkomsten för invånarna i de femton nuvarande medlemsstaterna;
- Den budgetkontroll som krävs för att den ekonomiska och monetära unionen skall kunna genomföras framgångsrikt;
- Den skärpta konkurrens som följer av "globaliseringen" av ekonomin och nödvändiggör stöd såväl till mindre gynnade regioner som till de mest utsatta socialgrupperna på arbetsmarknaden för att hjälpa dem utnyttja nya utvecklingsmöjligheter.

I detta sammanhang är det viktigt att på nytt klargöra mål och medel för strukturstöd till mindre gynnade regioner och socialgrupper – med andra ord, att klargöra metoderna för att genomföra Europeiska unionens politik för ekonomisk och social sammanhållning.

Strukturfondsförordningarnas uppbyggnad har förenklats för perioden år 2000–2006:

- En ny allmän förordning omfattar alla de gemensamma principerna för strukturfonderna de prioriterade målen, metoderna för programplanering, den finansiella förvaltningen samt utvärderingen och kontrollen;
- De nya särskilda förordningarna för varje fond behandlar i första hand respektive fonds verksamhetsområde.

Efter yttrande från Europaparlamentet den 6 maj 1999 godkände rådet slutgiltigt dessa förordningar den 31 maj 1999. Övergången till den nya programplaneringsperioden kommer därmed att kunna ske utan konflikter.

Denna jämförande analys lyfter fram principerna i de nya bestämmelserna för perioden år 2000–2006 genom att nyheter och skillnader jämfört med perioden 1994–1999 beskrivs och förklaras. Förordningarna finns i sin helhet på webbplatsen <<http://info regio.cec.eu.int>> och kan även beställas från Informationscentret på GD XVI via fax (+32 2) 29 660 03.

De prioriterade målen och strukturfonderna

De prioriterade målen

I de förordningar som 1993 antogs för perioden 1994–1999 fastställdes sex prioriterade mål för strukturfonderna:

- Mål 1: Främja utvecklingen och den strukturella anpassningen i områden med eftersläpande utveckling;
- Mål 2: Ställa om de områden som drabbats svårt av avtagande industriell verksamhet;
- Mål 3: Bekämpa långtidsarbetslöshet, göra det lättare för ungdomar att få arbete samt integrera de människor som hotas att slås ut från arbetsmarknaden;
- Mål 4: Göra det lättare för de anställda att anpassa sig till industriella förändringar och produktionssystemens utveckling;
- Mål 5a: Påskynda jordbruksstrukturernas anpassning inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken samt underlätta anpassningsåtgärder för fiskestrukturen inom ramen för översynen av den gemensamma fiskeripolitiken;
- Mål 5b: Underlätta utveckling och strukturanpassning i landsbygdsområden.

Utöver dessa mål tillkom ett sjätte genom anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige:

- Mål 6: Främja utvecklingen i mycket glest befolkade områden.

Strukturfonderna

År 1993 talades det om tre strukturfonder:

- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF);
- Europeiska socialfonden (ESF);
- Utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ-u).

Fonden för fiskets utveckling (FFU) är inte en strukturfond i egentlig mening, men via denna fond finansieras de strukturåtgärder inom fiskesektorn som genomförs i strukturfondernas program.

Strukturfondernas och FFU:s stöd fördelar sig på följande sätt mellan de prioriterade målen:

Mål 1	ERUF	ESF	EUGFJ-u	FFU
Mål 2	ERUF	ESF		
Mål 3		ESF		
Mål 4		ESF		
Mål 5a			EUGFJ-u	FFU
Mål 5b	ERUF	ESF	EUGFJ-u	
Mål 6	ERUF	ESF	EUGFJ-u	FFU

De prioriterade målen och strukturfonderna

De prioriterade målen

Tre prioriterade mål har fastställts för perioden år 2000–2006:

- **Mål 1: Främja utvecklingen och den strukturella anpassningen i områden med eftersläpande utveckling.**

Detta mål formuleras på samma sätt som tidigare. I reglerna föreskrivs att de områden som i dag är stödberättigade under mål 6 och de områden som enligt Amsterdamfördraget anses vara mycket avlägset belägna randområden skall omfattas av mål 1 under perioden år 2000–2006.

- **Mål 2: Stödja ekonomisk och social omställning i områden med strukturella svårigheter.**

Detta nya mål koncentreras på ekonomisk och social omställning och är en sammanslagning av de nuvarande målen 2 och 5b. Dessutom utvidgas det till att omfatta andra områden (problemområden i storstäder, områden med stora svårigheter som är beroende av fiske samt områden under omvandling som är starkt beroende av tjänstesektorn). Gemensamt för dessa områden är att alla brottas med samma problem, nämligen en bristande ekonomisk diversifiering.

- **Mål 3: Stödja anpassning och modernisering av politiken och systemen i fråga om skolutbildning, yrkesutbildning och sysselsättning.**

fråga om skolutbildning, yrkesutbildning och sysselsättning.

Här slås de nuvarande målen 3 och 4 samman, vilket ligger i linje med det nya kapitlet om sysselsättning i Amsterdamfördraget. Under detta mål ges stöd till områden i hela EU, med undantag av dem som omfattas av det nya mål 1. Målet utgör en referensram för all utveckling av mänskliga resurser med hänsyn till de allmänna behoven i de områden som är drabbade av strukturproblem i samband med ekonomisk och social omställning.

Åtgärder under det tidigare mål 5a kommer att finansieras av EUGFJ:s utvecklingssektion genom de nya programmen under mål 1 (på samma sätt som nu, förutom att kompensationsstöd till mindre gynnade områden kommer att finansieras av EUGFJ:s garantisektion) och i andra delar av EU kommer dessa åtgärder att finansieras av EUGFJ:s garantisektion och FFU inom ramen för den gemensamma jordbruks- och fiskeripolitiken.

Strukturfonderna (och EUGFJ:s garantisektion)

Fondernas stöd fördelar sig på följande sätt mellan de prioriterade målen:

Mål 1	ERUF	SFE	EUGFJ-u	FFU
Mål 2	ERUF	SFE		
Mål 3		SFE		

FFU är från och med nu en strukturfond och skall finansiera åtgärder som gäller den gemensamma fiskeripolitiken i hela EU. I områden som omfattas av mål 1 skall FFU:s finansiering integreras i de regionala utvecklingsplanerna för de övriga strukturfonderna.

EUGFJ är det finansiella instrumentet i politiken för landsbygdsutveckling, som anses utgöra den andra pelaren i den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). EUGFJ skall finansiera åtgärder för landsbygdsutveckling i hela EU. Stöden kommer att finansieras av utvecklingssektionen vid EUGFJ i mål 1-områden (med undantag av kompensationsstöd i mindre gynnade regioner och de tre kompletterande åtgärderna till GJP-reformen 1992) och av garantisektionen vid EUGFJ i övriga områden.

Garantisektionen vid EUGFJ är inte en strukturfond. Den finansierar emellertid åtgärder i mål 2-områden, där medlemsstaterna antingen kan integrera åtgärderna för landsbygdsutveckling i de regionala utvecklingsprogrammen, tillsammans med övriga åtgärder som finansieras av strukturfonderna, eller samla dem inom de horisontella programmen för utveckling av landsbygden utanför mål 1-områdena.

Mål 1 och 6

Mål 1: utveckling av områden med eftersläpande utveckling

Utifrån det allmänna kriteriet på en BNP per capita som är lägre än 75 % av genomsnittet i EU, varifrån vissa undantag medges, fastställdes i 1993 års regler en förteckning över mål 1-områden för perioden 1994–1999. I denna förteckning har den österrikiska förbundsstaten Burgenland tillkommit för perioden 1995–1999.

Befolkning i mål 1-områden under perioden 1994–1999 (1995–1999 för Österrike)

Medlemsstat	Miljoner invånare	% av landets befolkning
B Provinsen Hainaut	1,279	12,80
D De fem nya delstaterna (Brandenburg, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Mecklenburg-Vorpommern och Thüringen) samt östra Berlin	16,447	20,70
GR Hela landet	10,209	100,00
E Andalusien, Asturien, Kantabrien, Kastilien-León, Kastilien-La Mancha, Ceuta och Melilla, Valencia, Extremadura, Galicien, Kanarieöarna och Murcia	23,269	58,20
F De utomeuropeiska departementen och Korsika samt områdena kring städerna Valenciennes, Douai och Avesnes	2,546	4,40
IRL Hela landet	3,500	100,00
I Abruzzerna (under en övergångsperiod på tre år från och med den 1.1.1994 till och med den 31.12.1997), Basilicata, Kalabrien, Kampanien, Molise, Puglia, Sardinien och Sicilien	21,133	36,60
NL Flevoland	0,217	1,45
P Hela landet	9,868	100,00
UK Nordirland, Merseyside, Highlands & Islands Enterprise Area	3,414	6,00
A Förbundsstaten Burgenland	0,269	3,50
EU totalt	92,151	25,00

Mål 6: utvecklingen i mycket glest befolkade områden

I anslutningsakten finns en förteckning över de områden som omfattas av mål 6 under perioden 1995–1999.

Befolkning i mål 6-områden (1995–1999)

Medlemsstat	Miljoner invånare	% av landets befolkning
FIN Lappland samt länen Kainuu, Pohjois-Karjala och Etelä-Savo omfattas helt och hållet av detta mål medan länen Pohjois-Savo, Keski Suomi, Keski Pohjanmaa och Pohjois Pohjanmaa omfattas delvis	0,841	16,6
S Jämtlands län omfattas helt och hållet av detta mål; Norrbottens och Västerbottens län omfattas, utom kustområdena. Delar av Västernorrlands, Dalarnas och Värmland län omfattas av detta mål.	0,451	5,0
EU totalt	1,292	0,4

Mål 1: utveckling av områden med eftersläpande utveckling

För perioden år 2000–2006 föreskrivs det i reglerna att Europeiska kommissionen skall fastställa förteckningen över stödberättigade områden genom en strikt tillämpning av samma kriterier som tidigare, vilket innebär områden på NUTS II-nivå med en BNP per capita som är lägre än 75 % av genomsnittet i EU. BNP per capita mäts i köpkraft utifrån tillgängliga EU-siffror för de tre senaste åren, dvs. 1994, 1995 och 1996, den 24 mars 1999 (dagen för Europeiska rådets överenskommelse i Berlin).

I reglerna föreskrivs att även de områden som definieras som mycket avlägsna (dvs. de franska utomeuropeiska departementen, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna), som alla har en BNP per capita som är lägre än 75 % av genomsnittet i EU, samt nuvarande mål 6-områden också skall vara berättigade till stöd under mål 1 under perioden år 2000–2006.

Från och med rådets slutliga antagandet av förordningarna kommer förteckningen över områden som är berättigade till stöd under mål 1 att fastställas av kommissionen för en period av sju år.

Stöd under en övergångsperiod

I reglerna föreskrivs att en övergångsordning skall inrättas för stöd till de områden som är berättigade till stöd under mål 1 under perioden 1994–1999 men som inte längre kommer att vara det från och med år 2000.

I dessa områden kommer ett stöd från strukturfonderna generellt att utgå för ett nytt regionalt program fram till den 31 december 2005. Detta stöd från ERUF kommer att förlängas fram till den 31 december 2006 för de områden som uppfyller kraven för de nya mål 2-områdena. Övriga områden kommer även under 2006 att erhålla stöd från ESF, utvecklingssektionen vid EUGFJ samt FFU (inom ramen för samma regionala program).

Vilka områden som kommer att fortsätta erhålla stöd från ERUF under 2006 kommer att fastställas samtidigt med förteckningen över mål 1-områden.

Särskilda program

I enlighet med rådets beslut från mötet i Berlin kommer två särskilda stödprogram att finansieras med mål 1-medel:

- Peace-programmet för att främja fredsprocessen i Nordirland (finansieras för närvarande genom gemenskap-sinitiativ) kommer att förlängas i fem år och tilldelas 500 miljoner euro, varav 100 miljoner kommer att tilldelas Irland;
- Ett särskilt stödprogram på 350 miljoner euro för perioden år 2000–2006 kommer att gälla de svenska områden på NUTS II-nivå som uppfyller kriterierna för låg befolkningstäthet enligt protokoll 6 i anslutningssakten för Sverige.

Mål 2 och 5b

Mål 2: omställning av områden med avtagande industriell verksamhet

För att omfattas av mål 2 under perioden 1994–1999 skulle områden uppfylla samtliga av följande tre kriterier:

- Arbetslösheten skulle vara högre än genomsnittet i EU;
- Procentuellt fler skulle vara anställda i industrin än genomsnittet i EU;
- Antalet anställda inom denna sektor skulle minska.

Utifrån ett antal andrahandskriterier kunde en utvidgning göras för att omfatta vissa angränsande områden samt storstadsområden och områden som hotas av eller redan har drabbats av en kraftigt ökad arbetslöshet, som har problem med sanering av industriområden eller som drabbats av omstruktureringen av fisket och dess följder.

Befolkning i mål 2-områden (1994–1999) (1995–1999 för Österrike, Finland och Sverige)

Medlemsstat	Miljoner invånare	% av landets befolkning
Belgien	1,40	14,0
Danmark	0,44	8,8
Tyskland	7,00	8,8
Spanien	7,90	20,3
Frankrike	14,60	25,9
Italien	6,30	10,8
Luxemburg	0,13	34,2
Nederländerna	2,60	17,3
Förenade kungariket	17,70	31,0
Österrike	0,60	8,2
Finland	0,70	15,5
Sverige	0,96	11,0
EU totalt	60,46	16,4

Mål 5b: utveckling av sårbara landsbygdsområden

Under perioden 1994–1999 var kriteriet för stödberättigande under mål 5b en låg socio-ekonomisk utvecklingsnivå (bedömd på grundval av BNP per capita).

Utöver detta kriterium skulle ytterligare minst två av följande tre krav uppfyllas:

- Hög andel sysselsatta inom jordbruket;
- Låg inkomstnivå inom jordbruket;
- Låg folktäthet eller tendenser till betydande avfolkning.

En utvidgning kunde göras för att omfatta även sådana områden utanför mål 1-områden som kännetecknas av en låg utvecklingsnivå och av ett eller flera av följande andrahandskriterier; att vara avlägset beläget, att vara känsligt för utvecklingen inom jordbruket, att drabbas av de effekter som följer av fiskets eller jordbruksföretagens omstrukturering liksom av förändringar till exempel av befolkningsstrukturen för den aktiva jordbrukarbefolkningen eller av miljön.

Befolkning i mål 5b-områden (1994–1999) (1995–1999 för Österrike, Finland och Sverige)

Medlemsstat	Miljoner invånare	% av landets befolkning
Belgien	0,45	4,5
Danmark	0,36	7,0
Tyskland	7,82	9,6
Spanien	1,73	4,4
Frankrike	9,76	17,3
Italien	4,83	8,4
Luxemburg	0,03	7,4
Nederländerna	0,80	5,4
Förenade kungariket	2,84	4,9
Österrike	2,28	28,9
Finland	1,09	21,5
Sverige	0,76	8,6
EU totalt	32,75	8,8

Mål 2: ekonomisk och social omställning i områden med strukturella svårigheter

För perioden år 2000–2006 skall de områden med strukturella svårigheter som omfattas av detta mål vara av fyra slag; industriella områden (inklusive tjänstesektorn), landsbygdsområden, storstadsområden eller områden som är beroende av fiske. Det nya mål 2 kommer i sin helhet att omfatta högst 18 % av EU:s befolkning.

På gemenskapsnivå gäller följande vägledande fördelning för denna övre gräns på 18 %:

- 10 % för industriella områden, inklusive tjänstesektorn;
- 5 % för landsbygdsområden;
- 2 % för storstadsområden;
- 1 % för områden som är beroende av fiske.

Denna förteckning skall gälla för sjuårsperioden (2000–2006). Om allvarliga kriser inträffar kan förteckningen ändras år 2003, förutsatt att ändringen inte ändrar den övre gränsen för den befolkning som omfattas av mål 2 i varje region..

För att upprätta den slutliga förteckningen över stödberättigade områden föreskrivs följande system:

- Först skall kommissionen på grundval av objektiva kriterier fastställa en övre gräns för den befolkning som kommer att omfattas av detta mål i varje medlemsstat genom att på EU-nivå välja ut de prioriterade områdena;
- Inom de gränser som kommissionen fastställt lägger medlemsstaterna fram förslag till kommissionen på områden som de, på grundval av adekvata statistiska uppgifter, anser uppfylla kraven för stödberättigande;
- Utifrån dessa förslag, och i nära samarbete med medlemsstaterna, upprättar kommissionen en förteckning över de områden i varje medlemsstat som är berättigade till stöd under mål 2, varvid hänsyn tas till de prioriteringar som respektive medlemsstat själv gjort.

Industriella områden

De stödberättigade områdena motsvarar eller tillhör områden på NUTS III-nivå. Kriterierna för stödberättigande är i det närmaste identiska med de tre basriterierna för mål 2 under perioden 1994–1999.

Landsbygdsområden

De stödberättigade områdena motsvarar eller tillhör områden på NUTS III-nivå, och de måste uppfylla två av dessa fyra alternativa krav:

- En folktäthet som är lägre än 100 invånare per km² eller en andel sysselsatta i jordbruket som är minst dubbel så hög som genomsnittet i EU;
- En medelarbetslöshet som är högre än genomsnittet i EU eller en minskande befolkning.

Storstadsområden

Dessa områden måste uppfylla minst ett av följande kriterier:

- En långtidsarbetslöshet som är högre än genomsnittet i EU;
- En påtaglig fattigdom, inklusive prekära bostadsförhållanden;
- En påtagligt förorenad miljö;
- Hög kriminalitet;
- Låg utbildningsnivå hos befolkningen.

Områden som är beroende av fiske

Kriterierna för stödberättigande är dels en hög andel sysselsatta inom fiskesektorn, dels omstruktureringssproblem som medför en kraftig minskning av antalet sysselsatta inom denna sektor.

Övriga områden

Mål 2-områdena kan utvidgas till att även omfatta:

- Vissa andra områden, i huvudsak områden som gränsar till antingen mål 1-områden eller industriella områden eller till landsbygdsområden under mål 2;
- Landsbygdsområden som drabbas av att den yrkesverksamma jordbrukarbefolkningen blir allt äldre eller minskar;
- Områden som hotas av eller redan brottas med strukturella svårigheter eller en hög arbetslöshet som orsakas av omstrukturering av en eller flera verksamhetsområden som är beroende av jordbruket, industrin eller tjänstesektorn.

Skyddsnet och stöd under en övergångsperiod

För att se till att varje medlemsstat på ett rättvist sätt bidrar till en koncentration av stödinsatserna skall befolkningen i de nya mål 2-områdena i en medlemsstat (inklusive mål 1-områden som under en övergångsperiod uppfyller kraven för det nya mål 2) inte minska med mer än en tredjedel i förhållande till befolkningen i de nuvarande mål 2- och mål 5b-områdena

Precis som för mål 1 har man tänkt sig ett system med ett gradvis minskande stöd under en övergångsperiod för de områden som under 1999 omfattas av målen 2 och 5b men som inte längre kommer att omfattas av det nya mål 2 under år 2000. Dessa områden kommer att erhålla stöd från ERUF under en övergångsperiod fram till den 31 december 2005. De kommer dessutom under perioden år 2000–2006 att erhålla stöd dels från ESF under mål 3, dels från garantisektionen vid EUGFJ och FFU inom ramen för åtgärder för landsbygdens utveckling och åtgärder som kompletterar fiskeripolitiken.

Mål 3 och 4

Mål 3: bekämpa långtidsarbetslösheten och göra det lättare att komma in på arbetsmarknaden

---

Det nuvarande mål 3 syftar till att bekämpa långtidsarbetslösheten och göra det lättare att få ett arbete för ungdomar och för de personer som hotas att slås ut från arbetsmarknaden. Under mål 3 främjas också lika möjligheter för kvinnor och män på arbetsmarknaden. De insatser som görs under mål 3 är inte begränsade till särskilda områden.

Mål 4: anpassning till industriella förändringar

Under mål 4 underlättas de anställdas anpassning till industriella förändringar och till utvecklingen inom produktionssystemen. I likhet med mål 3 är åtgärder under detta mål inte begränsade till några bestämda områden.

Mål 3: utveckling av mänskliga resurser

För perioden år 2000-2006 kommer det nya mål 3 att koncentreras till anpassning och modernisering av sysselsättnings-, utbildnings- och yrkesutbildningspolitiken, såväl på nationell nivå som på EU-nivå. Insatser under detta mål görs i områden utanför det nya mål 1-området. Dessutom kommer detta nya mål 3 att utgöra en referensram för alla åtgärder som syftar till att utveckla människornas resurser i samtliga medlemsstater. Under detta mål skall både det nya kapitlet om sysselsättning i Amsterdampfördraget och EU:s nya sysselsättningsstrategi beaktas, bland annat genom en samordning av de nationella planerna för ökad sysselsättning.

De nya reglerna tar hänsyn till de många och vitt skilda behoven i medlemsstaterna. Med tanke på att den period som omfattas är så lång (år 2000–2006) är kriterierna för stödberättigande åtgärder under mål 3 mycket allmänt formulerade, vare sig det handlar om arbetsmarknadspolitik för att bekämpa arbetslösheten, om att främja social integrering och lika möjligheter för kvinnor och män, om att genom bättre skolunderbyggnad och yrkesfortbildning göra det lättare att få en anställning eller om åtgärder för att föregripa och underlätta en anpassning till ekonomiska och sociala förändringar.

Finansiella resurser

I regelverket från 1993 angavs de finansiella resurser som ställdes till strukturfondernas förfogande i enlighet med de beslut som fattades vid Europeiska rådets möte i Edinburgh i december 1992. Omräknat till 1999 års priser anslås ett belopp på 163 miljarder euro till strukturfonderna mellan 1994 och 1999.

Fördelning på de olika målen

När det gäller fördelningen mellan de olika prioriterade målen fastställs det årliga anslaget till mål 1 i själva förordningen. För målen 2, 3, 4 och 5b har kommissionen hittills upprättat en vägledande fördelning av de anslag som varit tillgängliga för varje medlemsstat. Kriterierna har varit exempelvis:

- Berörd befolkning;
- Nationellt välstånd;
- Regionalt välstånd;
- Det relativa allvaret i strukturproblemen, särskilt arbetslösheten.

För mål 5a har fördelningen huvudsakligen grundats på ett kontinuitetskriterium, knutet till användandet av resurserna under föregående period, samt på de särskilda behov av strukturell art som konstaterats inom jordbruket och fisket.

Vägledande fördelning av anslaget per mål och per land för GSR (gemenskapens stödramar) och SPD (samlat programplaneringsdokument) (i miljoner ecu 1994)

Medlemsstat	Mål 1	Mål 2	Mål 3 och 4	Mål 5a	Mål 5b	Mål 6
Belgien	730	342	465	195	77	-
Danmark	-	119	301	267	54	-
Tyskland	13 640	1 566	1 942	1 143	1 227	-
Grekland	13 980	-	-	-	-	-
Spanien	26 300	2 416	1 843	446	664	-
Frankrike	2 190	3 774	3 203	1 933	2 238	-
Irland	5 620	-	-	-	-	-
Italien	14 860	1 463	1 715	814	901	-
Luxemburg	-	15	23	40	6	-
Nederländerna	150	650	1 079	165	150	-
Österrike	162	99	387	380	403	-
Portugal	13 980	-	-	-	-	-
Finland	-	179	336	347	190	450
Sverige	-	157	509	204	135	247
Förenade kungariket	2 360	4 581	3 377	450	817	-
EU totalt	93 972	15 360	15 180	6 916	6 862	697

Finansiella resurser

För perioden år 2000–2006 beslutade Europeiska rådet vid sitt möte i Berlin att sammanlagt 195 miljarder euro skall ställas till strukturfondernas förfogande.

Fördelning på de olika målen

Fördelningen på de olika målen har gjorts på ett sådant sätt att huvuddelen av medlen anslås till mål 1-områden:

- 69,7 % av strukturfondernas medel, vari ingår 4,3 % till övergångsstöd, kommer att anslås till mål 1 (av sammanlagt 135,9 miljarder euro);
- 11,5% av strukturfondernas medel, vari ingår 1,4% till övergångsstöd, kommer att anslås till mål 2 (av sammanlagt 22,5 miljarder euro);
- 12,3 % av strukturfondernas medel kommer att anslås till mål 3 (av sammanlagt 24,05 miljarder euro);
- 0,5 % av strukturfondernas medel kommer att anslås till FFU för kompletterande åtgärder till den gemensamma fiskeripolitiken utanför mål 1-områden (av sammanlagt 1,1 miljarder euro).

För vart och ett av målen kommer kommissionen att utifrån objektiva kriterier, i likhet med kriterierna från perioden 1994-1999, upprätta en vägledande fördelning mellan medlemsstaterna med hänsyn till särskilda förhållanden i fråga om sysselsättning.

Prestationsreserv

Av varje nationell tilldelning skall 4 % av strukturfondsmedlen i periodens början avsättas till en prestationsreserv. Efter halva tiden kommer kommissionen att i nära samarbete med medlemsstaterna fördela prestationsreserven mellan de mest effektiva programmen. Programmens effektivitet kommer att bedömas med hjälp av kvantitativa indikatorer som medlemsstaterna skall fastställa. Dessa indikatorer bör ge ett mått på effektiviteten, förvaltningen och den finansiella hanteringen samt resultaten efter halva tiden jämfört med de mål som ursprungligen angavs.

Programplanering

Period som omfattas

Under perioden 1994–1999 omfattar programplaneringen för strukturfondernas insatser sex år, utom för mål 2, som organiseras i form av två treårsfaser, 1994–1996 och 1997–1999.

I själva verket gjordes emellertid endast några smärre förändringar när det gäller områden som är stödberättigade under mål 2, nämligen i Italien, Nederländerna och Spanien. Den sammanlagda befolkningen i mål 2-områdena förblev oförändrad såväl på EU-nivå som i varje medlemsstat.

Två förfaranden

Enligt nu gällande regler finns det två möjliga förfaranden:

Det klassiska förfarandet i tre etapper:

- Medlemsstaten lägger fram en utvecklingsplan;
- Kommissionen upprättar gemenskapens stödram (GSR) på grundval av planen och i samverkan med medlemsstaten och de berörda områdena;
- Insatsen genomförs i konkret handling, i allmänhet i form av ett operativt program (OP), men också i form av större projekt eller globalt stöd.

Förfarandet har förenklats till två etapper:

- Medlemsstaten lägger fram en utvecklingsplan;
- Samlat programplaneringsdokument (SPD).

Antal program

Mellan 1994 och 1999 antogs nästan 600 operativa program och samlade programplaneringsdokument. I denna siffra är gemenskapsinitiativen inte medräknade.

Innehåll

I korthet skall GSR, OP och SPD innehålla följande:

- En kartläggning av den ekonomiska och sociala situationen och resultaten från föregående programplaneringsperiod;
- En redogörelse för den strategi som valts;
- Finansiell översikt över de resurser som avsatts;
- En miljökonsekvensbeskrivning för den tänkta strategin;
- De mål som man vill uppnå, om möjligt kvantifierade;
- Prioriterade insatser, med angivande av de belopp som krävs för dem och hur de skall genomföras;
- En förteckning över planerade åtgärder med angivande av stödmottagare och stödbelopp.

Programplanering

Period som omfattas

En period på sju år (år 2000–2006) kommer att gälla för samtliga mål (1, 2 och 3). I mitten av denna period, efter den utvärdering som görs efter halva tiden och fördelningen av prestationsreserven kan programplaneringen emellertid justeras.

Val av förfarande

Enligt reglerna skall metoden med GSR plus operativa program användas för mål 1 (förslag till operativa program kan lämnas antingen tillsammans med förslaget till GSR eller efter antagandet av denna), utom när gemenskapens tilldelning underskrider 1 miljard euro. När detta är fallet, samt för målen 2 och 3, skall endast SPD komma i fråga.

Hur förfarandet tillämpas

Kommissionens och medlemsstaternas roll i utarbetandet och genomförandet av dessa dokument anges härnäst mer noggrant. Rent konkret innebär detta att programplaneringen under perioden år 2000–2006 kommer att få två nya etapper:

- Den första nyheten är att kommissionen kommer att lägga fram riktlinjerna för gemenskapens prioriteringar för varje mål (1, 2 och 3) så snart strukturfondsförordningarna antagits;
- Därefter skall medlemsstaterna precis som nu utarbeta sina planer och komma överens med kommissionen om GSR, OP och SPD, vilka skall omfatta de strategiska huvudinriktningarna, de finansiella tilldelningarna samt metoder för genomförandet. Operativa program och SPD kommer dock inte längre att innehålla de detaljuppgifter om planerade åtgärder som fanns i programplaneringen för perioden 1994–1999;
- Den andra nyheten är att ansvariga medlemsstater eller regioner för varje program skall anta ett nytt dokument, en kompletterande programplanering, efter det att OP och SPD har antagits. Av denna skall det särskilt framgå vilka stödmottagarna är och vilken den finansiella tilldelningen är för de olika åtgärder som planeras.

Dessa nyheter är tillsammans ett uttryck för viljan att se till att ansvarsfördelningen blir tydligare och att närhetsprincipen tillämpas på ett striktare sätt. Europeiska kommissionen skall således ses som garant för de strategiska prioriteringarna, medan programmets förvaltning å andra sidan blir mer decentraliserad.

När det gäller vilka av gemenskapens prioriteringar som bör främjas i programmen nämns särskilt i strukturfonds-förordningen, under hänvisning till fördraget, en hög grad av konkurrenskraft och nyskapande, en hög samsättningsgrad, en hållbar utveckling samt att främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

Förvaltning och övervakning av programmen

Partnerskap

För perioden 1994–1999 föreskrivs i reglerna att man i alla programplaneringens stadier skall använda sig av ett partnerskap i vilket alla de myndigheter som varje medlemsstat utsett ingår, vare sig de är behöriga på lokal, regional eller nationell nivå, eventuellt inklusive arbetsmarknadens parter och företrädare för näringslivet.

Kommissionen har emellertid kunnat konstatera att alla parter inte alltid har knutits till verksamheten och att beslutsprocessen inte alltid har varit klar, vilket har kunnat leda till oklarheter beträffande varje parters roll och ansvar.

Övervakningskommitté

För varje GSR, SPD och OP finns det en övervakningskommitté som består av ansvariga på regional och nationell nivå samt företrädare för kommissionen. Kommittén sammanträder i regel två gånger per år för att följa hur genomförandet av åtgärderna fortskrider. Den kan också ändra gemenskapens finansiering, dock under förutsättning att det totala stödet inte ändras och att ett sådant beslut bekräftas av kommissionen.

Förberedelse, förvaltning och övervakning av programmen

Partnerskap

I reglerna föreskrivs att partnerskapet skall utvidgas till att omfatta regionala och lokala myndigheter, företrädare för näringslivet och arbetsmarknadens parter samt andra behöriga organ. När de mest berörda parterna utses skall medlemsstaterna lägga särskild vikt vid främjandet av jämställdhet mellan kvinnor och män samt en hållbar utveckling.

Partnerskapet skall omfatta förberedelse, finansiering, övervakning och utvärdering av stödåtgärderna. Dessutom skall medlemsstaterna se till att alla parter deltar i den del av programplaneringen som rör deras eget verksamhetsområde.

Förvaltningsmyndighet

En nyhet i reglerna är att medlemsstaterna för varje program skall utse en enda förvaltningsmyndighet vars uppgifter består i själva genomförandet, i kontroll av att förvaltningen sker utan oegentligheter och i att se till att programmet genomförs på ett effektivt sätt. Detta innebär i synnerhet att:

- Samla in de statistiska och ekonomiska uppgifter som behövs för övervakningen av programmet;
- Införa och använda ett datoriserat system för förvaltning, övervakning och utvärdering;
- Försäkra sig om att en sund finansiell förvaltning föreligger;
- Se till att gemenskapens politik på olika områden följs;
- Se till att skyldigheterna fullgörs i fråga om information och offentliggörande;
- Göra eventuella ändringar i den kompletterade programplaneringen;
- Sammanställa och för kommissionen lägga fram de årliga lägesrapporterna och slutrapporterna om programmets genomförande;
- Organisera utvärderingen efter halva tiden.

I reglerna föreskrivs att kommissionen och förvaltningsmyndigheten minst en gång om året skall granska resultaten från föregående år. Efter denna granskning kan kommissionen framföra sina synpunkter eller rekommendationer till förvaltningsmyndigheten i syfte att förbättra genomförandet.

Övervakningskommitté

Beträffande övervakningskommitténs sammansättning skall enligt reglerna en företrädare för medlemsstaten eller förvaltningsmyndigheten vara ordförande. I övervakningskommittéerna skall man också se till att det råder en jämn fördelning mellan kvinnor och män.

Som ett tecken på den större roll som övervakningskommittéerna skall spela föreskrivs det i reglerna att dessa skall godkänna de kompletterande programplaneringarna innan de översänds till kommissionen, och att de skall godkänna alla ändringar i såväl programmen som de kompletterande programplaneringarna.

Genom denna organisation klargörs den roll och det ansvar som var och en har i varje fas av programmet:

- *Kommissionen ansvarar för den dynamiska och strategiska övervakningen av programmets prioriteringar;*
- *Förvaltningsmyndigheten ansvarar för förvaltningen, för att de avtal som slutits med kommissionen hålls och för att övervakningskommitténs riktlinjer följs;*
- *Övervakningskommittén ansvarar för att strategin följs och eventuellt ses över.*

Som en följd av denna ökade decentralisering i programmen föreslås det i förordningen att indikatorer för övervakningen skall fastställas, och att en årlig lägesrapport över genomförandet av varje program skall läggas fram så att tillgängliga uppgifter blir tillförlitliga och så att en övervakning på gemenskapsnivå kan komma till stånd.

Gemenskapsinitiativ och nyskapande åtgärder

Vid sidan av program som genomförs på nationellt initiativ (GSR och SPD) under de prioriterade målen finansierar strukturfonderna även program som är gemenskapsinitiativ samt nyskapande åtgärder (studier, pilotprojekt etc.).

Gemenskapsinitiativ

Högst 9 % av strukturfondernas anslag för respektive period får användas i gemenskapsinitiativen under den aktuella perioden. Syftet med initiativen är att åstadkomma insatser som är av särskilt intresse för hela gemenskapen.

För perioden 1994–1999 är antalet initiativ 13, och dessa har i sin tur genererat mer än 500 program:

- *Interreg II: gränsöverskridande samarbete (del A), energiförsörjningsnät (del B), samarbete inom regional utvecklingsplanering (del C);*
- *Leader II: landsbygdsutveckling;*
- *Regis II: integrera mycket avlägset belägna randområden;*
- *Sysselsättning:*
  - *Now: främja lika möjligheter för kvinnor och se till att de får tillträde till framtidsyrken och befattningar i ansvarsställning;*
  - *Horizon: ge handikappade bättre möjligheter att få anställning;*
  - *Youthstart: se till att ungdomar som är under 20 år och som saknar eller har låg yrkesutbildning slussas in på arbetsmarknaden;*
  - *Inclusion: se till att personer som hotas av social utslagning integreras i samhället, samt åtgärder mot rasism och främlingsfientlighet;*
- *Adapt: anpassa de anställda till industriella förändringar och till informationssamhället;*
- *Rechar II: omställning av kolgruveområden;*
- *Resider II: omställning av stålverksområden;*
- *Konver: Konver: ekonomisk diversifiering i områden som är beroende av militär verksamhet;*
- *Retex: ekonomisk diversifiering i områden som är beroende av textil- och beklädnadsindustrin;*
- *SME: öka de små och medelstora företagens konkurrenskraft;*
- *Urban: upprustning av problemområden i storstäder;*
- *Pesca: ekonomisk diversifiering i områden som är beroende av fiske;*
- *Peace: stödja freds- och försoningsprocessen i Nordirland.*

Nyskapande åtgärder

Pilot- eller demonstrationsprojekten, för vilka 1 % av strukturfondernas totala anslag får tas i anspråk, syftar till att pröva nya vägar eller nya områden för gemenskapens strukturåtgärder. De kan föreslås av medlemsstaterna, av regionala eller lokala myndigheter eller av privata organ. I regel sker detta efter en inbjudan att inkomma med förslag kring de teman med viss inriktning som kommissionen lagt fram.

Gemenskapsinitiativ och nyskapande åtgärder

Gemenskapsinitiativ

Reglerna begränsar antalet initiativ till fyra, och deras teman anges redan från början:

- (1) Gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete som syftar till att stimulera en harmonisk och balanserad regional utveckling i hela EU (Interreg);
- (2) Ekonomisk och social upprustning av städer och stadsområden med problem i syfte att främja en hållbar utveckling i städerna (Urban);
- (3) Landsbygdsutveckling genom initiativ från lokala aktionsgrupper (Leader+);
- (4) Transnationellt samarbete för att finna nya metoder i kampen mot diskriminering och orättvisor av alla slag när det gäller att komma in på arbetsmarknaden (Equal).

En annan nyhet är att varje initiativ inte längre kommer att finansieras av mer än en strukturfond, och för respektive tema är detta:

- (1)+(2) ERUF
- (3) Utvecklingssektionen vid EUGFJ
- (4) ESF

Nyskapande åtgärder och tekniskt stöd

I reglerna föreskrivs att de nyskapande åtgärderna skall bidra till nya metoder och tekniker som förbättrar stödet med avseende på de prioriterade målen. Det tekniska stödet skall främst innefatta studier, utbyte av erfarenheter och kunskaper samt införande av datoriserade system för förvaltning, övervakning och utvärdering.

Finansiella anslag

För perioden år 2000–2006 föreskriver reglerna följande fördelning:

- 5,35% av strukturfondernas anslag till fyra gemenskapsinitiativ (Interreg, Urban, Leader, Equal);
- 0,65% av anslagen för varje fond till finansiering av nyskapande åtgärder och tekniskt stöd på gemenskapsnivå.

Additionalitet

Additionalitetsprincipen innebär i dag att medlemsstaterna för varje mål och i alla berörda områden skall bibehålla sina offentliga utgifter för strukturåtgärder och liknande åtgärder på minst samma nivå som under föregående programplaneringsperiod. Hänsyn skall emellertid tas till de makroekonomiska förutsättningarna för denna finansiering liksom till särskilda ekonomiska faktorer, nämligen:

- Privatiseringar;
- En synnerligen hög nivå för de offentliga utgifterna för satsningar på strukturåtgärder under den föregående programplaneringsperioden;
- Konjunkturutvecklingen på nationell nivå.

Additionalitet

Med tanke på den nuvarande komplexiteten när det gäller kontrollen av additionaliteten skall

- De geografiska nivåerna i kontrollerna förenklas:

- Samtliga områden med eftersläpande utveckling i medlemsstaten som är stödberättigade under mål 1;
- Hela landet när det gäller målen 2 och 3 tillsammans;

- Antalet kontroller begränsas till tre:

- När GSR eller SDP antas;
- Efter halva tiden, dvs. före den 31 december 2003;
- Vid periodens slut, dvs. före den 31 december 2005;

För att dessa kontroller skall kunna göras föreskrivs det i de nya reglerna att medlemsstaterna vid dessa tre tillfällen skall ställa erforderliga uppgifter till kommissionens förfogande.

När det gäller förhandsbedömningen skall man av programplaneringsdokumenten (GSR eller SPD) för perioderna 1994–1999 respektive år 2000–2006 kunna utläsa följande:

- Offentliga och därmed jämförbara utgifter för mål 1-områden;
- Utgifter för en aktiv arbetsmarknadspolitik under målen 2 och 3.

Generellt skall varje medlemsstat komma överens med kommissionen om en nivå för de berörda nationella utgifterna som i princip skall vara minst densamma som under föregående period

Stödsatser för medfinansiering

För närvarande varierar gemenskapens stödsats för programmets finansiering mellan följande procentenheter:

I mål 1-områden är den högst 75 % av den totala kostnaden och i regel minst 50 % av de offentliga utgifterna.

I vissa fall kan emellertid stödsatsen höjas till 80 % av de totala kostnaden i de länder som omfattas av Sammanhållningsfonden och ända till 85 % i de mycket avlägset belägna randområdena.

I övriga fall är stödsatsen 50 % av den totala stödberättigande kostnaden och minst 25 % av de offentliga stödberättigande utgifterna.

När gemenskapen finansierar investeringar i företag får stödsatsen enligt de nuvarande reglerna inte överskrida 50 % i mål 1-områden respektive 30 % i övriga fall.

Stödsatser för medfinansiering

För perioden år 2000–2006 föreskrivs det i reglerna att de nuvarande generella stödsatserna skall förbli oförändrade.

- 50% i de medlemsstater som omfattas av Sammanhållningsfonden;
- 40% av den totala kostnaden i övriga mål 1-områden;
- 5% i områden som omfattas av mål 2;

Det finns dock möjlighet att få höja dessa stödsatser med 10 % om stödet används till att finna nya finansieringslösningar.

Dessutom sänks gemenskapens stödsats för investeringar i företag till:

- 35% i mål 1-områden;
- 15% i områden som omfattas av mål 2;

Det finns dock möjlighet att få höja dessa stödsatser med 10 % om stödet används till att finna nya finansieringslösningar.

Stödberättigande åtgärder

Vilka åtgärder som berättigar till stöd via strukturfonderna fastställs generellt i respektive fondförordning:

ERUF:

- Produktiva investeringar som gör det möjligt att skapa eller bevara varaktiga sysselsättningstillfällen;
- Investeringar i infrastruktur med ett tillämpningsområde som varierar beroende på respektive mål;
- En utveckling som kommer igång tack vare egna inneboende resurser, lokalt och i små och medelstora företag.

ESF:

- Få in långtidsarbetslösa på arbetsmarknaden;
- Få in arbetssökande ungdomar på arbetsmarknaden;
- Integrera personer som hotas att slås ut från arbetsmarknaden;
- Främja lika möjligheter på arbetsmarknaden;
- Anpassa de anställda till industriella förändringar;
- Stabil och ökande sysselsättningsgrad;
- Stärka människors potential inom forskning, vetenskap och teknologi;
- Förbättra undervisnings- och yrkesutbildningssystemen.

Utvecklingssektionen vid EUGFJ:

Åtgärder knutna till jordbruksstrukturen:

- Hålla uppe inkomsterna från jordbruksverksamheter, bibehålla verksamheter i bergsområden och mindre gynnade områden, uppmuntra unga jordbrukare att etablera sig som egna jordbrukare;
- Höja effektiviteten i jordbruksföretagens struktur;
- Uppmuntra bildandet av producentsammanslutningar;
- Omställning, diversifiering, ändrad inriktning för jordbruksprodukter och kvalitetsförbättring av dem.

Åtgärder som främjar en diversifiering i landsbygdsområdena:

- Utbyggnad av infrastruktur på landsbygden;
- Uppmuntra investeringar i turistnäringen;
- Andra åtgärder, t. ex. att förebygga naturkatastrofer, rusta upp byar, skydda nedärvda landsbygdsvärden, utveckla och tillvarata skogar, skydda miljön och landskapet samt finna nya finansieringslösningar.

FFU:

- Anpassa fiskeansträngningarna;
- Modernisera fiskeflottan;
- Utveckla vattenbruket;
- Skydda havsområden;
- Förbättra utrustningen i fiskehamnar;
- Bereda och saluföra fiskeprodukter;
- Genomföra säljfrämjande åtgärder för dessa produkter.

Utöver dessa allmänna bestämmelser har kommissionen i samverkan med medlemsstaterna utarbetat detaljerade gemensamma regler för stödberättigande utgifter, och dessa lades 1997 till som en bilaga till varje program (formulär för stödberättigande).

Stödberättigande åtgärder

Under den kommande programplaneringsperioden kommer det generellt sett inte att vidtas några förändringar beträffande åtgärder som berättigar till stöd från ERUF och FFU.

I den nya förordningen om EUGFJ:s stöd till landsbygdsutveckling finns ett antal åtgärder samlade som gäller alla landsbygdsområden i hela EU, nämligen:

- Investeringar i jordbruksföretag;
- Startstöd till unga jordbrukare;
- Yrkesutbildning;
- Stöd till förtidspensionering;
- Kompensationsstöd till mindre gynnade områden;
- Miljöåtgärder inom jordbruket;
- Bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter;
- Utveckling och tillvaratagande av skogar;
- Åtgärder för anpassning och utveckling av landsbygdsområden.

I mål 1-områden finansieras dessa åtgärder av utvecklingssektionen vid EUGFJ, förutom kompensationsstöden till mindre gynnade områden, stödet till förtidspensionering, miljöåtgärder inom jordbruket samt åtgärder för att utveckla och tillvarata skog. Dessa finansieras av garantisektionen vid EUGFJ. Även i områden som inte omfattas av mål 1 sker finansieringen via garantisektionen.

De verksamheter som berättigar till stöd från ESF är av tre slag:

- Stöd till enskilda: för utbildning och yrkesutbildning, för att få en anställning, för högre utbildning inom vetenskap och forskning, för att finna nya sysselsättningsmöjligheter;
- Stöd till organisationer och organ: till förbättringar inom utbildning och yrkesutbildning, till modernisering av olika system för arbetsförmedling, till att skapa rutiner för att förutse kommande kompetensutvecklingsbehov;
- Kompletterande åtgärder: medvetandegöra allmänheten, tillhandahålla tjänster, ...

Utöver dessa generella verksamhetsfält anges det i regelverket att nationella regler skall gälla för vilka åtgärder som berättigar till stöd, utom i de fall då kommissionen fastställer gemensamma regler (jfr. formulären för stödberättigande).

I reglerna föreskrivs vidare att finansieringsformerna kan diversifieras. Dessutom får andra stödformer användas vid sidan av direkta stöd, till exempel återbetalbart stöd, räntesubventioner, garantipremier och delägarskap i företag.

Att i allt högre grad använda sig av de möjligheter som nya finansieringslösningar ger kommer att leda till att man på ett bättre sätt kan beakta lönsamheten i vissa projekt. Detta bör i sin tur bli ett incitament för initiativtagare till olika projekt att allt oftare söka andra finansieringslösningar, exempelvis Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska investeringsfonden (EIF).

Finansiell förvaltning

I den finansiella förvaltningen av strukturfonderna föreskrivs ett system med åtaganden och utbetalningar.

Kommissionens budgetåtaganden görs i form av årliga trancher, delåtaganden:

- Ett första delåtagande görs när beslutet att anta programmet fattas;
- De övriga görs utifrån finansieringsplanen och åtgärdernas genomförande i konkret handling.

Utbetalningarna förhåller sig till åtagandena på följande sätt:

- Ett första förskott på högst 50 % av åtagandet;
- Ett andra förskott på högst 30 % av åtagandet;
- Utbetalning av återstoden sker när villkoren för programmets avslutande uppfyllts.

Följande tidsfrister gäller för utbetalningarna:

- Två månader för kommissionens utbetalning, efter det att medlemsstatens begäran inkommit;
- ytterligare tre månader för utbetalning av pengarna till den slutlige stödmottagaren.

Finansiell förvaltning

Åtagandena och utbetalningarna bibehålls, men sambandet mellan dem upphävs.

Åtagandena görs årligen, senast den 30 april. Den del av ett åtagande för vilken ingen utbetalning gjorts vid utgången av det andra året efter det att åtagandet gjordes skall automatiskt frigöras av kommissionen.

För utbetalningarna föreskrivs ett nytt system. Detta är enkelt, men kraven som ställs är höga:

- Vid det första åtagandet gör kommissionen en utbetalning till medlemsstaten i form av ett förskott på högst 7 % av fondernas totala stöd till programmet;
- De följande utbetalningarna sker i form av ersättning för medlemsstatens faktiska och styrkta utgifter;
- Återstoden betalas ut om kommissionen har mottagit och godkänt alla erforderliga handlingar (redogörelse för faktiska utgifter under sex månader efter det utbetalningsdatum som fastställs i programmet, årliga rapporter och slutrapport).

Med detta nya system med årliga automatiska åtaganden och automatiska frigöranden i de fall då ett åtagande inte tas i anspråk vill man förenkla förfarandena och ge ett incitament till att programmen genomförs på ett effektivare sätt.

Det nya utbetalningssystemet åtföljs av ett förenklat schablonmässigt indexeringsförfarande i gemenskapens budget före programplaneringen.

Finansiell kontroll

Enligt de nuvarande reglerna skall medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att kontrollera att insatserna görs på ett korrekt sätt, för att förebygga och beivra oegentligheter och för att driva in de medel som gått förlorade till följd av missbruk eller underlåtenheter.

Medlemsstaterna skall därför underrätta kommissionen om vilka åtgärder de vidtagit i detta hänseende. De skall likaså regelbundet underrätta kommissionen om vilka ärenden av detta slag som för tillfället behandlas administrativt och rättsligt. Slutligen skall kommissionen ha tillgång till alla rapporter om den finansiella kontrollen av åtgärderna.

Kommissionen kan för sin del på platsen kontrollera både de insatser som den finansierar och medlemsstaternas förvaltnings- och kontrollsystem. Om det visar sig att oegentligheter förekommer eller att större ändringar gjorts i en insats kan kommissionen via partnerskapet dessutom minska eller tillfälligt hålla inne gemenskapens finansiella stöd.

Finansiell kontroll

I de nya reglerna sägs det klart och tydligt att det är medlemsstaterna som i första hand är ansvariga för den finansiella kontrollen. Deras ansvar innebär mera i detalj att de skall:

- Införa effektiva förvaltnings- och kontrollsystem och underrätta kommissionen om detta;
- Garantera en effektiv förvaltning, utan oegentligheter, av medel från gemenskapen;
- Garantera att de redogörelser över utgifter som sänds till kommissionen är korrekta;
- Garantera att alla gemenskapens regler följs;
- Förebygga, uppdaga och korrigerar oegentligheter;
- Samarbeta med kommissionen för att med säkerhet åstadkomma en god finansiell förvaltning av gemenskapens medel;
- Låta ett från förvaltningsmyndigheten oberoende organ utfärda en slutlig deklARATION om giltigheten i varje begäran om utbetalning och om att inga oegentligheter förekommit i insatserna.

Kommissionens ansvar innebär att den skall:

- Försäkra sig om att det finns effektiva förvaltnings- och kontrollsystem;
- Företa kontroller på platsen;
- Ålägga den berörda medlemsstaten att företa dessa kontroller;
- Utfärda rekommendationer eller ställa krav på korrigerande åtgärder för att komma till rätta med brister i förvaltningen eller för att korrigerar oegentligheter om sådana visat sig förekomma.

Kommissionen och medlemsstaterna skall vid årliga sammanträden samarbeta för att samordna programmen och kontrollmetoderna samt för att kunna dra nytta av de olika kontroller som gjorts.

I fråga om finansiella korrigeringar är det i första hand medlemsstaterna som ansvarar för att oegentligheter beivras och för att dessa korrigeringar görs.

Om medlemsstaterna brister i detta avseende eller om det förekommer finansiella oegentligheter skall emellertid kommissionen agera för att:

- Begära att medlemsstaten i fråga inkommer med sina synpunkter;
- Om medlemsstaten inte genomför någon korrigering, eller om ingen förlikning kan nås, minska eller tillfälligt hålla inne hela eller en del av gemenskapens stöd för det program där detta påtalats.

Den finansiella korrigeringen kan antingen motsvara det exakta beloppet för oegentligheten eller uppgå till ett schablonbelopp om det visar sig föreligga generella svagheter i medlemsstatens förvaltnings- eller kontrollsystem.

Utvärdering

Idag finns det tre utvärderingar:

- Förhandsbedömning;
- Mellanliggande övervakning;
- Slutlig utvärdering.

Såväl kommissionen som medlemsstaterna ansvarar för dessa tre faser i utvärderingen. I förordningarna föreskrivs att de behöriga myndigheterna skall bidra på det sätt som krävs för att utvärderingen skall bli så effektiv som möjligt.

Utvärdering

För perioden år 2000–2006 sägs det klart och tydligt i de nya reglerna att det även i fortsättningen skall finnas tre slag av utvärdering (förhandsbedömning, utvärdering efter halva tiden samt slutlig utvärdering efter avslutat program). Det anges också vem som ansvarar för vad:

- De behöriga myndigheterna ansvarar för förhandsbedömningen av de planer som utarbetats i medlemsstaten. Denna bedömning avser starka och svaga sidor i det berörda området eller den berörda sektorn. Vidare tar man fasta på i vad mån den strategi som valts och de mål som satts upp har ett nära samband med förhållandena i regionen eller i området i fråga, inklusive befolkningsutvecklingen. Det skall framgå vilken effekt man förväntar sig av de prioriteringar som föreslås, om möjligt genom kvantifierade mål och i synnerhet vad beträffar sysselsättning, miljö och jämställdhet mellan kvinnor och män.
- Förvaltningsmyndigheten för programmen ansvarar i samarbete med kommissionen för utvärderingen efter halva tiden. Man granskar de första resultaten av insatserna, hur dessa resultat överensstämmer med förhandsbedömningen, hur relevanta de uppsatta målen är, om den finansiella förvaltningen skett på ett tillfredsställande sätt samt om övervakningen och genomförandet av programmet i fråga varit av tillräckligt hög kvalitet. Rent konkret görs denna utvärdering av ett oberoende organ, den läggs fram för övervakningskommittén och sänds därefter in till kommissionen senast den 31 december 2003. Utifrån denna utvärdering görs en översyn efter halva tiden av programmet och en fördelning av prestationsreserven.
- Kommissionen ansvarar för den slutliga utvärderingen efter avslutat program, i samarbete med medlemsstaten och förvaltningsmyndigheten. Här redovisas hur resurserna har använts, vilken effekt som uppnåtts, i vad mån insatserna varit effektiva och man uppnått de mål man föresatt sig samt hur de överensstämmer med förhandsbedömningen. Syftet är att dra lärdom i fråga om ekonomisk och social sammanhållning. Även denna utvärdering görs rent praktiskt av ett fristående organ, och den skall vara avslutad före den 31 december 2009. Redan den 31 december 2005 skall boksluten föreligga för varje GSR, OP och SPD så att nästa fas i programplaneringen kan förberedas.

Det föreskrivs också att allmänheten skall få tillgång till utvärderingsrapporterna.